

חברים יקרים:

הרינו מתכבדים לשלוח אליכם עדכונים, רשמים ומאמרים בתחום המס. קריאה נעימה.

רשומון מס בנושא החלפת מידע במישור המיסוי

הבינלאומי – הוזה, עתיד ותוכניות פעולה

פתח דבר

לאחרונה התפרסמו בעיתונות הארצית ידיעות על כך שמדינת ישראל מתכוונת לחלוק ולהחליף מידע עם מדינות אחרות. מידע כזה יכול להיות לעניין חשבונות בנק של אזרחים זרים בבנקים ישראלים, הכנסות אחרות שנצמחות לאזרחים הזרים בישראל, מידע לגבי נכסים (לרבות נכסי נדל"ן) בבעלות האזרחים הזרים בישראל וכו'.

ברשימה קצרה זו ננסה לסקור את סוגי החלפת המידע הקיימים וניתן הערכתנו לגבי נכונות הידיעות.

החלפת מידע – מידע כללי

הסמכות להעברת מידע בין מדינת ישראל למדינות אחרות, הינו סעיף חילופי המידע אשר מצוי באמנות למניעת כפל מס עליהן חתומה ישראל עם מדינות אחרות.

הגוף המוסמך בישראל לבצע חילופי מידע בהתאם לאמנות המס הינה היחידה למיסוי בינלאומי בנציבות מס הכנסה. בחוזר מס הכנסה מס' 17/2003 (להלן: "החוזר"), מודגש כי העברת מידע על ידי גורמים אחרים מן המצוינים לעיל, תהיה שלא בסמכות ותהווה הפרה של כללי המנהל התקין.

מידע בין מדינות יועבר רק אם תוכנו של המידע דרוש לשם ביצוע הוראות האמנה ו/או ליישום דין מס פנימי הכלול באמנה. המידע שיכול להיות מועבר

במסגרת החלפת המידע עם רשויות זרות, אינו אחיד ויש לבחון את האמנה הרלוונטית באופן ספציפי בכדי להבין את היקפו. ע"פ דברי הפרשנות של אמנת המודל של ארגון ה-OECD (להלן: "אמנת המודל") המידע המועבר צריך להיות בעל צפי רלוונטי לשמירה על הוראות האמנה (Foreseenably Relevant). עם זאת, מציינים דברי הפרשנות של אמנת המודל, לא תהא למדינות המתקשרות לגיטימציה לצאת ל"מסע דיג" (Fishing Expedition) אחר מידע אשר אינו בעל סבירות רלוונטית למטרה המתבקשת.

בעיקרון, העברת המידע מבוצעת בחמש דרכים עיקריות:

מידע על פי דרישה (ספציפי) (Exchange of Information on request) – דרישה על ידי מדינה א' לקבלת מידע ממדינה ב' בנוגע למקרה ספציפי. דרישה זו תעשה ככלל רק לאחר שנעשה ניסיון לקבלת מידע על ידי המקורות הפנים מדינתיים.

מידע ספונטני (Spontaneous exchange of information) – מידע שנתגלה באופן ספונטני ע"י מדינה א' ומדינה זו סבורה שאותו מידע רלוונטי למדינה ב'.

מידע אוטומטי (Automatic exchange of information) – מידע המועבר על בסיס פרמטרים רוחביים ולא על פי בקשה ספציפית. לדוגמא, העברת מידע על ידי מדינה א' למדינה ב' בקשר עם אזרחי מדינה ב', אשר נוצרו להם הכנסות מריבית

זרות. סביר להניח, כי בטרם תשנה רשות המסים מדיניות זו, היא תצא הצהרה מסודרת לעיתונות ולא תסתפק בריסיסי שמועות שמקורם בגורמים עלומים ברשות.

שנית, החלפת מידע באופן אוטומטי ברמה בין מדינתית נמצאת בתחילת דרכה ורק לאחרונה החלו להיחתם הסכמים בין מדינותיים (Inter - governmental agreement) להחלפת מידע באופן אוטומטי, המבוסס על מודל ה-FATCA, האמריקאי. בכנס מנהיגי ה-G-8, שנערך בסנט פטרסבורג בחודש ספטמבר השנה, הוחלט לנסות ולהפוך את העברת המידע האוטומטי לסטנדרט במישור המיסוי הבינלאומי.

שלישית, לפי סעיף 196 לפקודת מס הכנסה, הממשלה רשאית לחתום על אמנות בילטרליות למניעת כפל מס ומניעת התחמקות ממס עם מדינות גומלות. נגזר מכך, כי המדינה אינה רשאית לחתום על אמנות להחלפת מידע בלבד. כך למשל, ישראל אינה חתומה על אמנות מס ספציפיות להחלפת מידע מול מקלטי מס (Tax Information Exchange Agreements) וכן אינה חתומה על אמנת המס המולטילטרלית לסיוע אדמיניסטרטיבי בענייני מס (Convention on Mutual Assistance in Tax Matters). גם בהתאם לאמנה זו החלפת מידע על בסיס אוטומטי מצריכה התקשרות פרטנית בין המדינות החברות, אשר תסדיר את הפרוצדורה להחלפת המידע וסוג המידע האוטומטי שיעבור בין הצדדים. לא ניתן להעביר מידע אוטומטי רק על בסיס חתימה על האמנה המולטילטרלית.

בחשבונות בנק במדינה א'. מידע כאמור יכול להיות מועבר באופן תקופתי.

בדיקת מס סימולטנית (Simultaneous tax examinations) – בחינה אשר נערכת בשתי מדינות או יותר במקביל לגבי נישום ספציפי/נישומים ספציפיים.

בדיקת מס מחוץ למדינה (Tax examinations abroad) – נציג מס ממדינה א' מגיע למדינה ב' על מנת להיות נוכח (present) בחקירת המס שנערכת באותו מדינה ביחס לנישום ספציפי, או יותר.

יש לציין, כי השיטות לחילופי המידע אינן מוגבלות לדרכים שתוארו לעיל וניתן להשתמש גם בשיטות אחרות בהתאם להסכמה של המדינות המתקשרות.

המצב בפועל והערכות לעתיד

כאמור, לאחרונה התפרסמו ידיעות, כי רשות המסים מתכוונת לחלוק ולהחליף מידע עם מדינות אחרות. לאוזננו הגיעה שמועה, כי החלפת מידע באופן אוטומטי למדינות מסוימות תתחיל, בתחילת שנת 2014. להערכתנו, אין בכך ממש. ככל שקיימת כוונה לחלוק מידע עם רשויות מס זרות לגבי תושבים זרים בישראל, אנו סבורים, כי העברת המידע בפועל לא תעשה בתקופה הקרובה. הערכתנו מתבססת על הטעמים הבאים:

ראשית, על פי הצהרות רשות המסים בישראל, ישראל מעבירה מידע לפי דרישה לרשויות מס זרות החתומות על אמנות מס עם ישראל. בהתאם לאותן הצהרות ולמיטב ידיעתנו, רשות המסים אינה מעבירה מידע ספונטני ומידע אוטומטי לרשויות מס

להערכתנו מדובר בתהליך, אשר יתרחש לאורך זמן. לאור האמור, נראה, כי אין ממש בדיווחים על החלפת מידע אוטומטית בין ישראל למדינות אחרות בתקופה הקרובה. מצד שני, מומלץ לכל תושב חוץ, אשר מחזיק נכסים בישראל להיערך ליום פקודה מבעוד מועד. מניסיונו, ניתן להיערך לכך. כמו כן, מובן, כי אין באמור, כדי להוות הגנה לאזרחים זרים, אשר נטלו חלק בפעילות פלילית במדינות תושבותם. הוכחה לכך, מצאנו רק לאחרונה בפשיטה שערכה משטרת ישראל עם חוקרים צרפתיים בהרצליה פיתוח.

נשמח לסייע בשאלות והבהרות נוספות, עו"ד (רו"ח) מאורי עמפלי, עו"ד מיכל זנקו ועו"ד (כלכלן) אדי רשקובן.

הנכם מוזמנים לקרוא מאמרים ועדכונים נוספים באתר

המשרד www.ampeli-tax.co.il

אין באמור ברשימה זו כדי להוות חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי בסוגיות הנידונות ובכל אופן מומלץ להתייעץ עם מומחה מס לפני נקיטת צעדים משפטיים ו/או אחרים המסתמכים על רשימה זו.

רביעית, עיון באמנות המס שחתומה עליהן ישראל מלמד, כי הוראת החלפת המידע באמנות אלו מצומצמת ביחס להוראות סעיף 26 לאמנת המודל. חמישית, החלפת מידע באופן אוטומטי מחייבת הדדיות והתאמה טכנולוגית להעברת המידע הרלוונטי בהסכם בין המדינות ולקבלת מידע מקביל (ראו לעניין זה את דוח ה-OECD מחודש יוני 2013 שכותרתו (A step change in tax transparency).

שישית, נראה, כי המגמה להעברת מידע באופן אוטומטי תחול, ככל שתחול, בשנים הקרובות על החזקה בנכסים פיננסיים (חשבונות בנק, חשבונות השקעה וכיו"ב) ולא על נכסים מוחשיים ונכסי נדל"ן. ראו לעניין זה את הוראות ה-FATCA (Foreign Account Compliance Act) וההסכמים הבין מדינתיים, שאימצו את הסטנדרט המוצע (IGA), אשר אמורים להיכנס לתוקף בהדרגה החל משנת 2014 ואילך.

שביעית, לצד השיקולים המקצועיים, בל נשכח, כי מדינת ישראל מהווה את ביתו של העם היהודי על כל המשתמע מכך. על בסיס זה, כבר היום נשמעים קולות המתנגדים להחלפת מידע עם מדינות אחרות בקשר לנכסים והכנסות של יהודים בישראל.

לסיכום, קיימת מגמה כלל עולמית להגברת השקיפות והחלפת המידע במישור המיסוי הבינלאומי. מגמה זו צפויה להשפיע על ישראל בשנים הקרובות ותחייב אותה ככל הנראה לשנות את עמדתה המסורתית, לפיה החלפת המידע נעשית רק על בסיס של בקשה פרטנית. ה-FATCA הייתה בעינינו סנונית ראשונה לכך. יחד עם זאת,